

ΟΜΙΛΙΑ Χ. ΑΝΔΡΕΟΠΟΥΛΟΥ

Συντονιστή Εκπ/κού Έργου Θεολόγων Στερεάς Ελλάδος

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΙΕΡΑΡΧΩΝ

ΣΤΟΝ Ι.Ν. *Ευαγγελισμού της Θεοτόκου Λαμίας*

30.01.2019

Στρέφουμε σήμερα τη σκέψη και τη μνήμη μας στους τρεις μεγάλους Ιεράρχες, τον Ιωάννη τον Χρυσόστομο, τον Βασίλειο τον Μέγα και τον Γρηγόριο τον Ναζιανζηνό, οι οποίοι τίμησαν και καταξίωσαν με τη ζωή και τη δράση τους τα ελληνικά γράμματα. Η γιορτή των Τριών Ιεραρχών που τιμάται κάθε χρόνο ως η Ημέρα των Ελληνικών Γραμμάτων και της Παιδείας γενικότερα, μας υπενθυμίζει τους πρωταρχικούς σκοπούς που οφείλει να υπηρετεί κάθε εκπαιδευτική διαδικασία, σκοπούς που δεν περιορίζονται μόνο στην απόκτηση γνώσεων και στη συνεχή βελτίωση της προσωπικότητας του κάθε μαθητή, αλλά επεκτείνονται σε ένα ευρύτερο φάσμα θεμελιωδών κοινωνικών αξιών και αρετών, όπως είναι η ανιδιοτελής προσφορά προς το συνάνθρωπο, ο αυτοσεβασμός και ο αλληλοσεβασμός, ο αλτρουισμός και η κοινωνική ευαισθητοποίηση.

Τη μέρα αυτή των Τριών Ιεραρχών καθιέρωσαν οι πρόγονοί μας από τα χρόνια της Τουρκοκρατίας, ως μέρα των ελληνικών Γραμμάτων και της Παιδείας και ως σχολική γιορτή, τιμώντας έτσι την αγιοσύνη των τριών, ως πατέρων της Εκκλησίας και συγγραφέων, την ιεραποστολική τους δράση, την ευρυμάθειά τους, το ανεπανάληπτο δογματικό τους έργο και την οικουμενικότητα που πηγάζει από τη δράση τους, καθώς **κατάφεραν να συγκεράσουν αρμονικά την αρχαία ελληνική γραμματεία και την φιλοσοφία με τη χριστιανική πίστη**. Το νέο ελληνικό κράτος μετά από πρόταση του καθηγητή Τυπάλδου, που ήταν κατόπιν και ο πρώτος σχολάρχης της Θεολογικής Σχολής της Χάλκης, το 1842 καθιέρωσε ως επίσημη σχολική εορτή των «Γραμμάτων και της Παιδείας» τη μέρα αυτή εκφράζοντας και την από αιώνων παράδοση του Γένους.

Οι τρεις αυτοί μεγάλοι Πατέρες της Εκκλησίας έζησαν το δεύτερο μισό του 4ου μ.Χ. Σπούδασαν σε ελληνικές φιλοσοφικές σχολές, μελέτησαν τα κλασικά κείμενα, έτυχαν γενικά άρτιας κλασικής εκπαίδευσης, ανατράφηκαν χριστιανικά, έζησαν και αφομοίωσαν τους πνευματικούς θησαυρούς της αρχαιότητας. Με την προσπάθειά τους άρχισε να συντελείται η σταδιακή μεταφορά της αρχαίας κληρονομιάς στο βυζαντινό χώρο. Διεδραμάτισαν σαφή ρόλο «γεφυροποιών» στην πολιτιστική και πνευματική ιστορική συνέχεια. Σ' αυτούς οφείλεται η τελική σύνθεση του νεοπλατωνισμού και της χριστιανικής διδασκαλίας, που εφοδίασε το χριστιανισμό με θεωρητικές βάσεις και τον επέβαλε στους πνευματικούς κύκλους για πρώτη φορά. **Οι Τρεις Ιεράρχες έκαναν το Χριστιανισμό παγκόσμια πίστη που συνδιαλέγεται με τον κόσμο, με την οικουμένη**, με όλους δηλ. τους ανθρώπους. Αυτό το πέτυχαν περνώντας μέσα από τη σκέψη της αρχαίας γνώσης και της φιλοσοφίας που είχε διαποτίσει τότε όλη την οικουμένη. Με το βαθύ φιλοσοφικό τους στοχασμό, τη μεγάλη και βαθιά πίστη τους, τη θερμή αγάπη τους στο Θεό και τον άνθρωπο, αναδείχθηκαν **μεγάλοι παιδαγωγοί και οικουμενικοί διδάσκαλοι**, επιφανείς ρήτορες και συγγραφείς, πρότυπα φιλανθρωπίας και αρετής. Ο Μέγας

Βασίλειος υπήρξε ο Αριστοτέλης του χριστιανισμού, ο Γρηγόριος ο Θεολόγος ο Πλάτωνας της χριστιανικής φιλοσοφικής σκέψης και ο Ιωάννης Χρυσόστομος, ο Δημοσθένης της χριστιανικής αγάπης. Οι τρεις επιφανείς άγιοι και θεολόγοι της χριστιανικής θρησκείας, προστάτες των γραμμάτων και των μαθητών, με επίκεντρο την αγάπη τους για τα παιδιά και με στόχο την πρόοδο και την προκοπή τους, υπηρέτησαν μέσα από το λόγο και το έργο τους το πολύτιμο αγαθό της παιδείας, δίνοντας ένα απaráμιλλο παράδειγμα της άρρηκτης σύζευξης ανάμεσα στην υψηλή καλλιέργεια και την κοινωνική δράση. Και οι τρεις έδειξαν υποδειγματική προσήλωση στη χριστιανική θρησκεία κι η ζωή τους ήταν γεμάτη από τους αγώνες τους γι' αυτή. Τα συγγράμματά τους, αλλά και η προφορική τους διδασκαλία έδωσαν δόξα και αίγλη στη χριστιανική παιδεία.

Οι Τρεις Ιεράρχες, κορυφαίες άγιες μορφές της Εκκλησίας μας, δεν ήταν μόνο εξέχοντες πατέρες και διδάσκαλοι της χριστιανοσύνης, αλλά και απaráμιλλα πρότυπα αξίων ποιμένων και σοφών θεολόγων γι' αυτό και αξίζουν της απόδοσης τιμής στην οποία μας προτρέπει ο εμπνευσμένος υμνωδός:

«Τους τρεις μεγίστους φωστήρας της τρισηλίου θεότητας, τους την οικουμένην ακτίσει, δογμάτων θείων πυρσεύσαντας, τους μελιρρύτους ποταμούς της σοφίας, τους την κτίσιν πάσαν θεογνωσίας νάμασι καταρδεύσαντας, Βασίλειον τον Μέγαν και Θεολόγον Γρηγόριον, συν τω κλεινώ Ιωάννη τω την γλώτταν χρυσορρήμονι, πάντες οι των λόγων αυτών ερασταί, συνελθόντες ύμνοις τιμήσωμεν. Αυτοί γάρ τη Τριάδι, υπέρ ημών αεί πρεσβεύουσιν». [Ερμηνεία: 'Όλοι όσοι θαυμάζουμε τους λόγους των τριών μεγάλων φωστήρων της τρισυπόστατης θεότητας, δηλαδή το Μέγα Βασίλειο, το Γρηγόριο το θεολόγο και τον ξακουστό Ιωάννη που το στόμα του έβγαζε χρυσάφι, ας τους τιμήσουμε με ύμνους. Γιατί αυτοί φώτισαν την οικουμένη με θείες διδασκαλίες. Γιατί σαν ποταμοί σοφίας πότισαν όλη την κτίση με τα άγια νερά της θεογνωσίας, και γιατί αυτοί μεσολαβούν και παρακαλούν πάντα την Αγία Τριάδα για μας].

Σε μία εποχή που οι νέοι αναζητούν το δρόμο τους σε μια περίπλοκη και διαρκώς μεταβαλλόμενη πραγματικότητα, οι βασικές αρχές ζωής και δράσης των Τριών Ιεραρχών μπορούν να τους προσφέρουν υγιή πρότυπα προς μίμηση, να τους βοηθήσουν να αντιμετωπίσουν με σθένος τις όποιες δυσκολίες και να τους γεμίσουν με την αισιοδοξία του ανθρώπου που διαθέτει ανοικτούς πνευματικούς ορίζοντες, ευγένεια ψυχής και κοινωνική αλληλεγγύη.

Με το ασήκωτο βάρος της παρακαταθήκης των Τριών Ιεραρχών η σημερινή εποχή απαιτεί απ' όλους μας να ενώσουμε δυνάμεις και προσπάθειες για να υλοποιήσουμε το όραμά μας για μια ποιοτικότερη, σύγχρονη ελληνική παιδεία. Μια παιδεία που θα συνάδει με τα ευρωπαϊκά δεδομένα και τις ανάγκες των παιδιών και των νέων μας και θα αποκτά δυναμικό και πρωτοποριακό χαρακτήρα, ώστε να αναδειχτούν τα καλύτερα στοιχεία κάθε Έλληνα και Ελληνίδας. Σ' αυτή την κατεύθυνση και με γνώμονα το συμφέρον της χώρας θα πρέπει όλοι μας – δάσκαλοι, μαθητές και γονείς, ο καθένας απ' το ιερό καθήκον που του αναλογεί – να εργαζόμαστε αλλά και συνεργαζόμαστε ακατάπαυστα και με όλες μας τις δυνάμεις. Διότι είναι χρέος μας να επενδύσουμε στους νέους, να επενδύσουμε στην

Παιδεία – που σημαίνει να επενδύσουμε στο μέλλον της πατρίδας μας • της Ελλάδας μας.

Είθε οι Τρεις Ιεράρχες να φωτίζουν τα βήματά μας, να είναι δίπλα μας. Οι Τρεις Ιεράρχες βοήθειά μας.

ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ!